

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2013 > Scenarier > Faglig vurdering af forslag om ændret inddeling af vandløb

Faglig vurdering af forslag om ændret inddeling af vandløb

Vurdering udarbejdet i forbindelse med arbejdet i arbejdsgruppe 5 i Vandløbsforum.

Videncentret for Landbrug er enig i, at det vil kunne være hensigtsmæssigt at inddele vandløbene i tre kategorier, naturvandløb, afvandingsvandløb og øvrige vandløb. Denne inddeling har efter Videncentrets opfattelse ingen entydig sammenhæng med en forventet fortsat opdeling af vandløbene i offentlige vandløb og private vandløb.

Det påpeges indledningsvist, at det er Videncentrets opfattelse, at afvandingsinteressen er en almen og offentlig interesse, når den deles af flere end en snæver lokal kreds af lodsejere.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Naturvandløb:

Vi er enige i, at vandløb med en høj naturinteresse i form af et stort potentiale for et alsidigt dyre- og planteliv skal henføres til denne kategori, hvis det samtidig forholder sig således, at der ikke er nogen eller kun meget begrænsede afvandingsinteresser i oplandet til vandløbet. Det vil være forudsættningen for, at der kan slækkes på det nugældende krav om, at vandløbet skal vedligeholdes således, at skikkelsen eller vandføringsevnen ikke ændres.

Afvandingsvandløb/kanaler:

Denne kategori omfatter vandløb med afvandingsinteresser og begrænsede naturinteresser.

Disse vandløb kan kategoriseres som private vandløb, hvis de alene er af interesse for en snæver lokal kreds af lodsejere. I modsat fald skal de klassificeres som offentlige vandløb.

Øvrige vandløb (I KTC notatet kulturvandløb):

Der vil være tale om vandløb som både har afvandingsinteresse og naturinteresse. Efter Videncentrets opfattelse bør disse vandløb både kunne være offentlige og private, således som det gælder i dag.

Angående forslag om krav om brug af autoriserede virksomheder:

Det er Videncentrets opfattelse, at der ikke skal indføres krav om anvendelse af autoriserede virksomheder til vedligeholdelse af vandløb. Det vil indebære en øget bureaukratisering og øgede udgifter. Hvis der er tale om vandløb, hvor der skal varetages naturinteresser, det vil sige naturvandløb og øvrige vandløb, skal vedligeholdelsen varetages af vandløbsmyndigheden og gennemføres af denne, hvis der er tale om så store naturinteresser, at der skal tages naturhensyn, der alene kan varetages af særligt uddannede personer. Det vil i praksis svare til de retningslinjer, der gælder i dag. Hvis der er så store naturinteresser i et vandløb, at der skal stilles særlige krav til vedligeholdelsen, bør vandløbet være offentligt og vedligeholdes af vandløbsmyndigheden, jævnfør blandt andet en analog bemærkning herom i det gældende cirkulære til vandløbsloven.

Detailbemærkninger til KTC's forslag:

Ad afsnit om naturvandløb:

Det fremgår ikke, hvad der menes med "naturlige vandløb" – er det naturlige vandløb eller vandløb, hvor der har udviklet sig et naturligt og karakteristisk plante- og dyreliv?

Ad afsnit om afvandingsvandløb/kanaler:

Det giver anledning til undren, når afvandingskanaler beskrives som værende ikke særligt dybe.

KTC anfører, at disse vandløb, efter deres opfattelse, skal være private og vedligeholdes af lodsejerne, og det anføres videre, at oprensning og grødeskæringshyppighed afgøres af den enkelte lodsejer, dog således, at vandløbsmyndigheden kan fastsætte vedligeholdelsesbestemmelser. Set fra en afvandingsinteressens side er det ikke acceptabelt, at den enkelte lodsejer skal afgøre oprensnings- og grødeskæringshyppighed, da det er afgørende for afvandingsinteressen, at vandløb vedligeholdes i overensstemmelse med de regler, der gælder i dag, således at vandføringsevne eller skikkelse ikke ændres. En lidt bredere kreds af lodsejere skal ikke være afhængig af, om den enkelte breddejer finder anledning til at foretage vedligeholdelse af vandløbet. Det er baggrunden for, at der i det mindste i de sidste 3 vandløbslove har været offentlig tilsyn med de offentlige vandløb for at sikre en forsvarlig vedligeholdelse af disse. Det er Videncentrets opfattelse, at den retstilstand skal opretholdes.

KTC anfører afslutningsvis i dette afsnit, at vandløbsmyndigheden skal kunne stille krav til kvaliteten og intensiteten af afledningen fra disse vandløb til henholdsvis natur- og kulturvandløb. Det er ikke klart, hvad KTC tænker på, men det forekommer uforståeligt, at nogen skal kunne pålægges at regulere intensiteten af en afledning, der i realiteten er bestemt af de naturgivne forhold i området. Hvis tanken er, at vandløbsmyndigheden skal kunne kræve omfattende tiltag for at reducere vandføringen, eksempelvis for at varetage klimatilpasningshensyn, må det imødegås. I så fald må det ske ved en reguleringssag i overensstemmelse med de regler, der gælder for disse sager.

Ad afsnit om kulturvandløb:

KTC anfører, at vandløbsmyndigheden skal kunne fordele udgifterne til vedligeholdelse af vandløbet mellem de parter, der har interesser i vandløbet. Det vurderes, at denne gruppe af vandløb vil udgøre langt den største del af vandløbene. KTC foreslår således et helt grundlæggende skifte fra den nugældende tilstand, hvor vandløbsmyndigheden afholder udgifterne til vedligeholdelse af offentlige vandløb ud fra den forudsætning, at der er tale om en offentlig interesse. Det må i givet fald kræve en overordnet politisk beslutning. Det skal fagligt bemærkes, at mange af landets store vandløb formodentlig vil komme i denne kategori. Der vil blive tale om vandløb med en stor offentlig interesse, dels for så vidt angår naturinteressen, men også for deres almindelige funktion til afledning af vand. Derfor er det vores opfattelse, at betalingen af vedligeholdelsen af disse vandløb fortsat skal påhvile vandløbsmyndigheden.

Der vil i øvrigt fortsat være mulighed for at vandløb nedklassificeres til private. Det bemærkes generelt, at det er vores opfattelse, at alle, der har gavn af afvandningen, i givet fald skal indgå i udgiftsfordelingen, herunder kommuner, virksomheder, elforsyninger og vejmyndigheder m.v.

Det bemærkes teknisk, at vandløbsmyndigheden ikke bør have kompetence til at fordele udgifter. Hvis ikke der kan opnås enighed om fordeling af udgifter i relation til vandløb, må spørgsmålet herom afgøres af taksationsmyndighederne.

Generelt om inddeling af vandløb:

Det er Videncentrets opfattelse, at en opdeling i 3 grupper kan være hensigtsmæssig for at få udskilt afvandingsvandløb, hvor der i højere grad kan ske vedligeholdelse og vandføringsmæssig tilpasning end i dag, således at afvandingsinteressen bedre kan varetages for disse vandløb, der kun har begrænset naturinteresse. Det vil ligeledes være hensigtsmæssigt at kunne udskille naturvandløb med en stor naturinteresse og ingen eller kun meget begrænsede afvandingsinteresser, således at miljøet i disse vandløb kan fremmes. Videncentret vurderer, at hovedparten af de danske vandløb har en betydelig afvandingsinteresse, hvorfor omfanget af naturvandløb er begrænset. For så vidt angår hovedparten af vandløbene, nemlig de øvrige vandløb som KTC betegner kulturvandløb, er det vores vurdering, at vandløbslovens nugældende regler er hensigtsmæssige. Det bemærkes teknisk, at muligheden for at begrænse eller ophøre med vedligeholdelse efter vores opfattelse ikke skal gælde for denne kategori af vandløb, men alene for kategorien "naturvandløb".

Det er endvidere afgørende, at vandløbsmyndighedens udpegning af vandløbene som henholdsvis natur-, afvandings- og kulturvandløb tager afsæt i gennemskuelige og klare kriterier, og at udpegningen efterfølgende kan påklages til en uafhængig instans.